

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Робочий зошит

Харків
2019

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Робочий зошит

студента(ки) _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

групи _____

факультету _____

галузі знань _____

освітнього _____

ступеня _____

спеціальності _____

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ" ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
БІБЛІОТЕКА
корпус №1

Харків
2019

Укладачі:

- Г. Ф. Пономарьова** доктор педагогічних наук, професор, ректор Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;
- Л. О. Петриченко** доктор педагогічних наук, доцент, перший проректор Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;
- А. А. Харківська** доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;
- О. О. Бабакіна** кандидат педагогічних наук, доцент, декан психолого-педагогічного факультету Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;
- А. І. Єрьомкін** доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
- О. М. Акімова** кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Рецензенти:

- Савченко Н. С.** доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка
- Васильєва М. П.** доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

*Рекомендовано науково-методичною радою Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
(протокол № 3 від 12.12.2018 р.)*

- У 67 **Управління** освітнім процесом у закладах вищої освіти : робочий зошит / Л. О. Петриченко, А. А. Харківська, О. О. Бабакіна, А. І. Єрьомкін, О. М. Акімова ; за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2019. – 56 с.

Робочий зошит «Управління освітнім процесом у закладах вищої освіти» автори розглядають як збірник допоміжних матеріалів для аудиторної та позааудиторної, навчальної та самостійної роботи, що орієнтує студентів на формування розуміння теоретико-методологічних аспектів проблеми управління освітнім процесом у закладах вищої освіти й оцінювання якості освіти, концептуальних засад управління освітнім процесом як цілісної системи досліджень, що складається з принципів, методів, функцій освітнього менеджменту.

Робочий зошит за структурою та змістом відповідає навчальному плану та робочій програмі курсу «Управління освітнім процесом у закладах вищої освіти».

Робочий зошит рекомендований для студентів закладів вищої освіти.

УДК 378.014.6:005.6(076.5)

Зміст

Вступ	4
Тема 1. Основні завдання й зміст курсу «Управління освітнім процесом у закладах вищої освіти»	5
1.1 Теоретичний блок	5
1.2 Практичний блок	6
1.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	9
Тема 2. Еволюція управлінської думки	9
2.1 Теоретичний блок	9
2.2 Практичний блок	11
2.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	13
Тема 3. Наукові школи та концепції менеджменту	14
3.1 Теоретичний блок	14
3.2 Практичний блок	17
3.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	20
Тема 4. Класифікація та зміст функцій освітнього менеджменту	22
4.1 Теоретичний блок	22
4.2 Практичний блок	23
4.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	25
Тема 5. Система вищої освіти в Україні	27
5.1 Теоретичний блок	27
5.2 Практичний блок	29
5.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	30
Тема 6. Професійна діяльність і самоменеджмент керівника закладу вищої освіти	31
6.1 Теоретичний блок	31
6.2 Практичний блок	32
6.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	35
Тема 7. Особливості та завдання психології освітнього менеджменту	37
7.1 Теоретичний блок	37
7.2 Практичний блок	38
7.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	42
Тема 8. Макротехнологія управління в закладах вищої освіти	44
8.1 Теоретичний блок	44
8.2 Практичний блок	44
8.3 Блок запитань і завдань для самоконтролю	46
Теми рефератів і доповідей	49
Список рекомендованих джерел	50
Додатки	52

Вступ

... Будь твердим, щоб досягти цілі,
і м'яким – у методах її досягнення

Аквавіва

Реформування системи освіти завжди починається з певних змін в управлінні освітою та освітнім процесом. Ефективність освітніх процесів значно залежить від ефективності управлінської діяльності. Освітня система України спрямовує розвиток людини відповідно до її особистих, а також громадських потреб, пов'язаних із загальними процесами у суспільстві, глобальними проблемами, інтеграцією знань і форм соціального буття. Провідна роль серед процесів і засобів взаємодії з освітніми структурами належить управлінню як виду діяльності, що забезпечує ефективне та продуктивне досягнення цілей. Зміна організаційної структури вищої освіти України, поява нових типів ЗВО, упровадження ступеневої системи підготовки фахівців і кредитно – модульної системи організації освітнього процесу зумовили необхідність об'єктивного аналізу й удосконалення змісту, форм і методів управління освітнім процесом.

Посібник «Управління освітнім процесом у ЗВО (робочий зошит)» укладачі розглядають як збірник допоміжних матеріалів для аудиторної та позааудиторної роботи, що орієнтує студентів на закріплення загальнотеоретичних знань, формування умінь і навичок управління освітнім процесом у ЗВО.

Навчальний посібник містить практичний блок, що охоплює питання для самоконтролю студентів, і практичні завдання репродуктивного й творчого характеру, які передбачають формування загальних уявлень про становлення й розвиток освітнього менеджменту, розкриття теоретичної основи управління закладом вищої освіти, ознайомлення з формами, методами та засобами діяльності сучасного керівника ЗВО щодо управління освітнім процесом.

Зміст робочого зошита відповідає навчальному плану та робочій програмі курсу «Управління освітнім процесом у ЗВО».

Навчальне видання рекомендовано для студентів закладів вищої освіти.